

POSTANOWIENIE

Dnia 2 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **Z.S.**

oskarżonego o czyn z art. 157 § 2 k.k. w zb. z art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 2 października 2025 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach

z dnia 10 kwietnia 2025 r., sygn. akt IX Ka 1971/24

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Busku-Zdroju

z dnia 22 października 2024 r., sygn. akt II K 162/23

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić skargę;**
- 2. obciążyć oskarżonego Z.S. kosztami sądowymi postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

W akcie oskarżenia zarzucono popełnienie przez Z.S. czynu z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., który miał mieć miejsce w okresie od grudnia 2022 r. do dnia 9 lutego 2023 r.

Wyrokiem z dnia 22 października 2024 r., sygn. akt II K 162/23, Sąd Rejonowy w Busku-Zdroju uznał Z.S. za winnego czynu z art. 157 § 2 k.k. w zb. z art. 216 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnionego 31 stycznia 2023 r., za który wymierzył mu karę grzywny w wymiarze 70 stawek dziennych w wysokości po 20 zł każda. Nadto zasądził nawiązkę w kwocie 500 zł na rzecz pokrzywdzonej.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez prokuratora, Sąd Okręgowy w Kielcach wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2025 r., sygn. akt IX Ka 1971/24, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Busku-Zdroju do ponownego rozpoznania.

Na powyższy wyrok skargę w trybie art. 539a § 1 i 2 k.p.k. złożył obrońca oskarżonego, zarzucając:

„naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, mimo braku przesłanek określonych w tym przepisie”.

Formułując powyższy zarzut, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę Zastępcy Prokuratora Rejonowego w Busku-Zdroju wniosła o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga obrońcy jest niezasadna.

Zgodnie z art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Treść tego przepisu w zestawieniu z treścią art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wskazuje, że kognicja Sądu Najwyższego rozpoznającego skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się do zbadania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku wobec wystąpienia przesłanek określonych w art. 454 § 1 k.p.k., bądź też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., IV KS

6/16, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 3/19).

Podstawą wydania zaskarżonego w niniejszej sprawie wyroku był przepis art. 454 § 1 k.p.k. i stwierdzenie przez Sąd Okręgowy w Kielcach, że Sąd I instancji dokonał oceny dowodów niezgodnej z wymogami art. 7 k.p.k. w zakresie zdarzenia, jakie opisywała pokrzywdzona z dnia 31.12.2022 r. Sąd odwoławczy wskazał, że oceniając odrębnie zachowanie oskarżonego z dnia 31.12.2022 r. wyczerpuje ono w jego ocenie znamiona czynów zabronionych w art. 216 § 1 k.k., art. 217 § 1 k.k. i art. 191 § 1 k.k., stąd pojawiła się konieczność uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, mając na uwadze art. 454 § 1 k.p.k. Dodatkowo wskazał, że ogólnikowość przesłuchania pokrzywdzonej nie pozwala także na jednoznaczne ustalenie sprawstwa z art. 207 § 1 k.k., zwłaszcza w okresie przed 31 grudnia 2022 r., ale objętym zarzutem (grudzień 2022 r.). Sąd odwoławczy, sporządzając uzasadnienie na formularzu, wyraźnie zaznaczył w tabeli 5.3.1. jako jedyną podstawę swojego rozstrzygnięcia art. 454 § 1 k.p.k. Lektura całości uzasadnienia Sądu odwoławczego wskazuje, że przyczyną uchylenia wyroku była obowiązująca w postępowaniu odwoławczym reguła *ne peius*. Sąd II instancji nie miał bowiem wątpliwości co do konieczności skazania Z.S. za zdarzenie z dnia 31.12.2022 r., które oceniając odrębnie, uznał za wypełniające znamiona czynów art. 216 § 1 k.k., art. 217 § 1 k.k. i art. 191 § 1 k.k., a co do którego Sąd I instancji wyraźnie się wypowiedział, że uznaje je za nieudowodnione w tej sprawie. Wobec tego zaistniała konieczność przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, co czyniło bezprzedmiotowym dokonywanie przez Sąd odwoławczy dalszych ustaleń dotyczących zasadności skazania z art. 207 § 1 k.k. – żeby się bowiem wypowiedzieć w tym zakresie musiałby ponownie przesłuchać pokrzywdzoną, co jednak wobec konieczności uchylenia wyroku z powodu odmiennej oceny zdarzenia z dnia 31.12.2022 r. i tak będzie musiał ponownie rozważyć Sąd I instancji.

Zgodnie z art. 454 § 1 k.p.k. Sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji (lub co do którego w pierwszej instancji umorzono lub warunkowo umorzono postępowanie). Nie chodzi przy tym jedynie o formalne rozstrzygnięcie uniewinniające sprawcę, ale także o

pominięcie w opisie czynu przypisanego sprawcy w wyroku skazującym tych fragmentów zachowań, które zostały mu pierwotnie zarzucone w akcie oskarżenia. Aktualnie w orzecznictwie podkreśla się, że w przypadku czynu ciągłego wprowadzenie do opisu czynu zachowań, które nie burzą jego normatywnej jedności, nie stanowi naruszenia reguły z art. 454 § 1 k.p.k. (tak: postanowienie SN z dnia 9 kwietnia 2019 r., sygn. V KK 158/18). Jeżeli jednak chodzi o konstrukcję przestępstwa wieloczynowego, a z takim mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie, w ramach którego niektóre czyny zostały przez Sąd I instancji wyraźnie uznane za nieudowodnione, za aktualny i zasadny uznać należy pogląd o objęciu ich treścią reguły *ne peius*.

Z uwagi na powyższe oraz wobec niestwierdzenia wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[WB]

[a.ł.]